

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ เป็น 3 แนวทาง คือ

1. ภาพลักษณ์ที่กลุ่มชาวพุทธมองพระสงฆ์
2. ภาพลักษณ์ที่สื่อมวลชนนำเสนอเกี่ยวกับพระสงฆ์
3. เปรียบเทียบภาพลักษณ์พระสงฆ์ที่กลุ่มชาวพุทธมอง กับภาพลักษณ์พระสงฆ์ที่สื่อมวลชนนำเสนอ

ภาพลักษณ์ที่กลุ่มชาวพุทธมองพระสงฆ์

ผลการวิจัยเชิงสำรวจ โดยแบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของชาวพุทธ โดยวิธีการสำรวจได้กำหนดการสอบถามจากชาวพุทธในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจในวัด จำนวน 100 คน กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจนอกวัด จำนวน 100 คน กระจายตามอาชีพต่าง ๆ คือ นักเรียน/นักศึกษา กรรมการ/ใช้แรงงาน รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ธุรกิจส่วนตัว บริษัทเอกชน และแม่บ้าน สำหรับข้อมูลที่ทำการศึกษาวิจัยได้นำเสนอเป็น 5 ส่วน คือ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
2. พฤติกรรมและความสนใจศาสนา
3. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน
4. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์
5. การรับรู้ภาพลักษณ์พระสงฆ์

ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนเพศชายและเพศหญิงในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ เพศชายจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 45.50 เพศหญิง จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50

1.2 อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุระหว่าง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.5 รองลงมา ได้แก่ อายุระหว่าง 31-40 ปี อายุ 41-50 ปี อายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.50 19.50 และ 9.50 ตามลำดับ

1.3 การศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบครึ่งหนึ่ง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 44.50 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษาและระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 19.00 14.50 และ 13.50 ตามลำดับ

1.4 อาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 33.50 รองลงมา ได้แก่ ลูกจ้างบริษัทเอกชน นักเรียนนักศึกษา ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 25.50 15.50 และ 11.50 ตามลำดับ

1.5 รายได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้ระหว่าง 10,001 - 30,000 คิดเป็นร้อยละ 41.00 รองลงมาได้แก่ รายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท และต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.50 และ 15.0 ตามลำดับ ดูรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะทางประชากร	กลุ่มตัวอย่างสำรวจในวัด		กลุ่มตัวอย่างสำรวจนอกวัด		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	42	21.00	49	24.50	91	45.50
หญิง	58	29.00	51	25.50	109	54.50
รวม	100	50.00	100	50.00	200	100.00
อายุ						
ต่ำกว่า 20 ปี	4	2.00	15	7.50	19	9.50
20-30 ปี	23	11.50	38	19.0	61	30.50
31-40 ปี	25	12.50	34	17.00	59	29.50
41-50 ปี	29	14.50	10	5.00	39	19.50
สูงกว่า 50 ปี	17	8.50	1	0.50	18	9.00
ผู้ไม่ตอบข้อมูล	2	1.00	2	1.00	4	2.00
รวม	100	50.00	100	50.00	200	100.00
การศึกษาสูงสุด						
ประถมศึกษา	4	2.00	8	4.00	12	6.00
มัธยมศึกษา	20	10.00	18	9.00	38	19.00
อาชีวศึกษา	15	7.50	14	7.00	29	14.50
ปริญญาตรี	40	20.00	49	24.50	89	44.50
สูงกว่าปริญญาตรี	17	8.50	10	5.00	27	13.50
อื่น ๆ	1	0.50	1	0.50	2	1.00
รวม	100	50.00	100	50.00	200	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	กลุ่มตัวอย่างสำรวจในวัด		กลุ่มตัวอย่างสำรวจนอกวัด		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ						
นักเรียนนักศึกษา	14	7.00	17	8.50	31	15.50
กรรม/ใช้แรงงาน	6	3.00	12	6.00	18	9.00
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	36	18.00	30	15.00	66	33.00
ธุรกิจส่วนตัว	14	7.00	9	4.50	23	11.50
บริษัทเอกชน	21	10.50	30	15.00	51	25.50
แม่บ้าน	7	3.50	2	1.00	9	4.50
อื่น ๆ	2	1.00	-	-	2	1.00
รวม	100	50.00	100	50.00	200	100.00
รายได้ต่อเดือน						
ต่ำกว่า 5,000 บาท	13	6.50	17	8.50	30	15.00
5,001-10,000 บาท	23	11.50	36	18.00	59	29.50
10,001-30,000 บาท	46	23.00	37	18.50	82	41.00
30,001-50,000 บาท	8	4.00	5	2.50	13	6.50
สูงกว่า 50,000 บาท	5	2.50	3	1.50	8	4.00
ผู้ไม่ตอบข้อมูล	-	-	2	1.00	2	1.00
รวม	100	50.00	100	50.00	200	100.00

2. พฤติกรรมและความสนใจทางศาสนา

2.1 ความถี่ในการเข้าวัด

ผู้ตอบตามส่วนใหญ่มีความถี่การเข้าวัดเป็นบางครั้งบางคราวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.17 รองลงมาได้แก่ เข้าวัดเป็นประจำทุกวันพระหรือวันหยุดงาน คิดเป็นร้อยละ 30.14 เข้าวัดบ่อยครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.35 และนาน ๆ ครั้งหรือแทบจะไม่ได้เข้าวัดคิดเป็นร้อยละ 11.17 ส่วนจำนวนชาวพุทธที่ไม่เคยเข้าวัดเลยมีสัดส่วนน้อยมาก คิดเป็นเพียงร้อยละ 0.14

เมื่อจำแนกเป็นกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจในวัด และกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจนอกวัด พบว่าความถี่ในการเข้าวัดเป็นประจำทุกวันพระหรือวันหยุดงาน และความถี่บ่อยครั้ง กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจในวัดมีจำนวนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่สำรวจนอกวัด ส่วนความถี่ในการเข้าวัดบางครั้งบางคราว , นานๆครั้งหรือแทบจะไม่ได้เข้าเลย และไม่เคยเข้าวัดเลย กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจนอกวัดมีจำนวนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่สำรวจในวัด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละ ความถี่ในการเข้าวัดของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความถี่ในการเข้าวัด	กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจในวัด		กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจนอกวัด		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นประจำทุกวันพระ หรือวันหยุดงาน	175	25.73	30	4.41	205	30.14
บ่อยครั้ง	128	18.82	24	3.52	152	22.35
บางครั้งบางครั้ง	78	11.47	168	24.70	246	36.17
นาน ๆ ครั้ง หรือ แทบจะไม่ได้เข้าเลย	14	2.05	62	9.11	76	11.17
ไม่เคยเข้าวัด	-	-	1	0.14	1	0.14
รวม	395	58.08	285	41.91	680	100.00

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยคะแนนการเข้าวัดของกลุ่มตัวอย่าง = 3.4 (จากเกณฑ์เข้าวัดประจำวันพระหรือวันหยุดงาน = 5 , บ่อยครั้ง = 4 , บางครั้งบางครั้ง = 3 , นาน ๆ ครั้งหรือแทบจะไม่ได้เข้าเลย = 2 , ไม่เคยเข้าวัด = 1)

2.2 วัดอุประสงค์การไปวัด

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีวัดอุประสงค์ไปวัดเพื่อตั้งใจไปทำบุญมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.69 รองลงมา คือ เนื่องในเทศกาลทางศาสนา คิดเป็นร้อยละ 16.42 ร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 13.65 ท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 9.91 ผีภุมาริ คิดเป็นร้อยละ 9.75 หาซื้อวัตถุมงคล คิดเป็นร้อยละ 8.61

เมื่อจำแนกเป็นกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจในวัด และกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจนอกวัด พบว่า วัดอุประสงค์การไปวัด เพื่อตั้งใจไปทำบุญของทั้งสองกลุ่มดังกล่าวมีจำนวนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 13.17 และ 12.52 ตามลำดับ เช่นเดียวกับการไปวัดเนื่องในเทศกาลทางศาสนาและไปวัดเพื่อร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ ของทั้งสองกลุ่มก็มีจำนวนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 8.13 และ 8.29 ตามลำดับ 7.31 และ 6.34 ตามลำดับ ส่วนการไปวัดเพื่อผีภุมาริ และหาซื้อวัตถุมงคลของกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจในวัดมีจำนวนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่สำรวจนอกวัดอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 7.80 และ 1.95 ตามลำดับ 7.31 และ 1.30 ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละ วัดอุประสงค์การไปวัดของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจในวัด และกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจนอกวัด

วัดอุประสงค์การไปวัด	กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจในวัด		กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจนอกวัด		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตามผู้ปกครองไป	6	0.97	16	2.60	22	3.57
ตั้งใจไปทำบุญ	81	13.17	77	12.52	158	25.69
เนื่องในเทศกาลทางศาสนา	50	8.13	51	8.29	101	16.42
เยี่ยมเยียนบุคคลในวัด	13	2.11	8	1.30	21	3.41
ท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่	21	3.41	40	6.50	61	9.91
ปรึกษารธรรมะกับพระสงฆ์	22	3.57	5	0.81	27	4.39
ปรึกษาพระเรื่องส่วนตัว	5	0.81	-	-	5	0.81
หาซื้อวัตถุมงคล	45	7.31	8	1.30	53	8.61
ร่วมพิธีกรรมต่างๆ	45	7.31	39	6.34	84	13.65
ฝึกสมาธิ	48	7.80	12	1.95	60	9.75
อื่นๆ	16	2.60	7	1.13	23	3.73
รวม	352	50.00	263	50.00	615	100.00

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.3 ความถี่การประกอบกิจกรรมทางศาสนา

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบกิจกรรมทางศาสนาอื่นๆ เช่น เรียนพระอภิธรรม, ฝึกสมาธิ, สันทนาธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.38 รองลงมาคือ สวดมนต์ไหว้พระ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ทำบุญ/ตักบาตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 ฟังเทศน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 ฟังเทศน์/ปฏิบัติธรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 อ่านหนังสือธรรมะมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 ท่องเที่ยวตามศาสนสถานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58

เมื่อแยกแยะตามความถี่ของกิจกรรมทางศาสนาข้างต้น พบว่า กิจกรรมทางศาสนาอื่นๆ ความถี่บ่อยมาก มีจำนวนมากที่สุด สวดมนต์ไหว้พระความถี่บ่อยมากมีจำนวนมากที่สุด ทำบุญตักบาตรความถี่ปานกลางมีจำนวนมากที่สุด ฟังเทศน์ /ปฏิบัติธรรมความถี่ไม่เคยมีจำนวนมากที่สุด อ่านหนังสือธรรมะความถี่ไม่เคยมีจำนวนมากที่สุด ท่องเที่ยวตามศาสนสถานความถี่ไม่บ่อยมีจำนวนมากที่สุด ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละ ความถี่ของการประกอบกิจกรรมทางศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถาม

กิจกรรม	บ่อยมาก		บ่อย		ปานกลาง		ไม่บ่อย		ไม่เคย		ค่าเฉลี่ย
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ทำบุญตักบาตร	160	22.06	136	17.08	213	29.33	102	17.22	3	5.88	3.21
สวดมนต์ไหว้พระ	290	40.00	220	27.63	120	16.52	66	11.14	4	7.84	3.68
ฟังเทศน์ ปฏิบัติธรรม	130	17.93	140	17.58	135	18.59	114	19.25	20	39.21	2.94
ท่องเที่ยวตาม ศาสนสถาน	20	2.75	96	12.06	147	20.24	174	29.39	8	15.68	2.58
อ่านหนังสือ ธรรมะ	85	11.72	192	24.12	108	14.87	134	22.63	16	31.37	2.90
อื่นๆ	40	5.51	12	1.50	3	0.41	2	0.33	-	-	4.38
รวม	725	100.00	796	100.00	726	100.00	592	100.00	51	100.00	3.10

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยคะแนนการประกอบกิจกรรมทางศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง = 3.10 (จากเกณฑ์ บ่อยมาก = 5 , บ่อย = 4 , ปานกลาง = 3 , ไม่บ่อย = 2 , ไม่เคย = 1)

2.4 ระดับความศรัทธาในพระพุทธศาสนา

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยศรัทธาต่อหลักธรรมะสูงสุดเท่ากับ 5.27 , รองลงมาคือ ศรัทธาต่อพระสงฆ์บางรูปมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ศรัทธาต่อพระสงฆ์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 , และศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาโดยรวมน้อยที่สุด เท่ากับ 3.39

เมื่อจำแนกระดับความศรัทธาต่อพุทธศาสนา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความศรัทธาแตกต่างกันดังนี้

1. ศรัทธาต่อหลักธรรมะ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความศรัทธากระจุกตัวอยู่ในช่วงคะแนนสูง กล่าวคือ ที่ระดับความศรัทธามากที่สุดมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.95 รองลงมาคือ ระดับความศรัทธามาก คิดเป็นร้อยละ 31.68 ระดับความปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 10.97 ส่วนที่เหลือเป็นระดับความศรัทธาน้อย ซึ่งมีจำนวนเพียงเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 2.70

2. ศรัทธาต่อพระสงฆ์บางรูป ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความศรัทธากระจุกตัวอยู่ในช่วงคะแนนต่ำ กล่าวคือ ที่ไม่ศรัทธาเลยมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาคือ ระดับความศรัทธาน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 57.14 ระดับความศรัทธาน้อยคิดเป็นร้อยละ 45.94 ระดับความศรัทธาปานกลาง คิด

เป็นร้อยละ 26.42 ระดับความศรัทธามาก คิดเป็นร้อยละ 23.86 และระดับความศรัทธามากที่สุดมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.33 โดยพระสงฆ์บางรูปที่จำนวนชาวพุทธศรัทธามากที่สุด คือหลวงพ่อกุณ ปริสุทฺโธ เจ้าอาวาสวัดบ้านไร่ จังหวัดนครราชสีมา รองลงมาคือ หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ วัดดอยแม่ปั๋ง จังหวัดเชียงใหม่ และ หลวงปู่มั่น ฐริทัตโต วัดป่าสุทธาวาส จังหวัดสกลนคร ตามลำดับ ดูรายละเอียดตารางที่ 5 และ 12 ประกอบ

3. ศรัทธาต่อพระสงฆ์โดยรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความศรัทธาที่กระจายตัวทุกระดับ แต่ระดับความศรัทธาส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ในช่วงคะแนนต่ำ-กลาง กล่าวคือ ระดับความศรัทธาน้อยมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.35 รองลงมาคือ ระดับความศรัทธาปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.08 ระดับความศรัทธาน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 42.85 ไม่ศรัทธาเลย คิดเป็นร้อยละ 20.00 ระดับความศรัทธามาก คิดเป็นร้อยละ 13.99 และระดับศรัทธามากที่สุดมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.47

4. ศรัทธาต่อพุทธศาสนาโดยรวม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความศรัทธากระจุกตัวอยู่ที่ช่วงคะแนนสูง กล่าวคือ ระดับความศรัทธามากที่สุดมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.85 ระดับความศรัทธามาก คิดเป็นร้อยละ 29.62 ระดับความศรัทธาปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 19.10 และที่ระดับไม่ศรัทธาเลย คิดเป็นร้อยละ 10.00 ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน และร้อยละ ระดับความศรัทธาพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถาม

เรื่อง	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก	ไม่เลย	ค่าเฉลี่ย
ศรัทธาต่อพุทธศาสนาโดยรวม	414 (32.85)	360 (29.62)	188 (19.10)	- -	- -	1 (10.00)	3.39
ศรัทธาต่อหลักธรรมะ	516 (40.95)	385 (31.68)	108 (10.97)	3 (2.70)	- -	- -	5.27
ศรัทธาต่อพระสงฆ์โดยรวม	132 (10.47)	170 (13.99)	424 (43.08)	57 (51.35)	12 (42.85)	2 (20.00)	4.21
ศรัทธาต่อพระสงฆ์บางรูป	168 (13.33)	290 (23.86)	260 (26.42)	51 (45.94)	16 (57.14)	7 (70.00)	4.32
รวม	1,230 (100.00)	1,205 (100.00)	980 (100.00)	111 (100.00)	28 (100.00)	10 (100.00)	4.73

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยคะแนนระดับความศรัทธาพุทธศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง = 4.73 (จากเกณฑ์ระดับศรัทธามากที่สุด = 6 , ระดับศรัทธามาก = 5 , ระดับศรัทธาปานกลาง = 4 , ระดับศรัทธาน้อย = 3 , ระดับศรัทธาน้อยมาก = 2 , ไม่ศรัทธาเลย = 1)

3. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

3.1 ความถี่ในการเปิดรับสื่อมวลชน

ผู้ตอบแบบสอบถามเปิดรับสื่อมวลชน ประเภทหนังสือพิมพ์ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 4.61 รองลงมา คือ ทีวีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 นิตยสารมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 วิทยุมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 และสื่ออื่นๆ เช่น ฟัง เทป , อินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 2.57

เมื่อแยกความถี่การเปิดรับสื่อแต่ละประเภทพบว่า สื่อหนังสือพิมพ์ มีความถี่ในการเปิดรับสัปดาห์ละ 5-6 ครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.06 สื่อทีวี มีความถี่ในการเปิดรับทุกวันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.69 สื่อ นิตยสาร มีความถี่ในการเปิดรับน้อยกว่าครั้งต่อสัปดาห์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.40 สื่อวิทยุ มีความถี่ในการเปิดรับสัปดาห์ละ 5-6 ครั้ง และสัปดาห์ละ 3-4 ครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.53 และสื่ออื่นๆ เช่น ฟัง เทป , อินเทอร์เน็ต มีความถี่ในการเปิดรับน้อยกว่าครั้งต่อสัปดาห์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.96 ดังรายละเอียดใน ตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละ ความถี่การเปิดรับสื่อมวลชนต่างๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

สื่อ	ทุกวัน	สัปดาห์ละ 5-6 ครั้ง	สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง	สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง	น้อยกว่าครั้ง ต่อสัปดาห์	ค่าเฉลี่ย
ทีวี	565 (38.69)	64 (20.77)	57 (24.67)	52 (20.15)	17 (11.11)	3.95
วิทยุ	415 (28.42)	92 (29.87)	69 (29.87)	40 (15.50)	35 (22.87)	3.53
หนังสือพิมพ์	400 (27.39)	108 (35.06)	57 (24.67)	48 (18.60)	27 (17.64)	4.61
นิตยสาร	70 (4.79)	44 (14.28)	75 (32.46)	116 (44.96)	71 (46.40)	3.57
อื่น ๆ	10 (10.68)	- -	3 (1.29)	2 (0.77)	3 (1.96)	2.57
รวม	1,460 (100.00)	308 (100.00)	231 (100.00)	258 (100.00)	153 (100.00)	3.90

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยคะแนนการเปิดรับสื่อมวลชนของกลุ่มตัวอย่าง = 3.90 (จากเกณฑ์การเปิดรับสื่อมวลชน
ทุกวัน = 5 , สัปดาห์ละ 5-6 ครั้ง = 4 , สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง = 3 , สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง = 2 น้อยกว่าครั้งต่อ
สัปดาห์ = 1

3.2 ระยะเวลาในการเปิดรับสื่อมวลชน

ในแต่ละวัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้เวลาเปิดรับสื่อทีวีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 รองลงมา คือใช้เวลาเปิดรับสื่อวิทยุ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.61 สื่อหนังสือพิมพ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 ใช้เวลาเปิดรับสื่อ นิตยสาร มีค่าเฉลี่ย 1.91 และใช้เวลาเปิดรับสื่อทีวีน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเพียง 0.29

เมื่อจำแนกเป็นการใช้เวลาการเปิดรับสื่อแต่ละประเภท พบว่า สื่อวิทยุ ใช้เวลาเปิดรับช่วงเวลา 2-3 ชั่วโมงจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.73 สื่อหนังสือพิมพ์ เปิดรับช่วงเวลาครึ่งถึงหนึ่งชั่วโมงมากที่สุด คิด เป็นร้อยละ 35.36 สื่อ นิตยสาร เปิดรับเวลาน้อยกว่าครึ่งชั่วโมงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.69 ส่วนสื่อทีวี เปิดรับเวลามากกว่า 3 ชั่วโมงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.93 ดังรายละเอียดในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละ ระยะเวลาการเปิดรับสื่อมวลชนแต่ละประเภทใน แต่ละวัน

สื่อ	น้อยกว่า ครึ่งชั่วโมง	1/2-1 ชั่วโมง	1-2 ชั่วโมง	2-3 ชั่วโมง	มากกว่า 3 ชั่วโมง	ค่าเฉลี่ย
ทีวี	16 (10.59)	84 (17.07)	123 (26.97)	120 (36.14)	305 (70.93)	4.41
วิทยุ	30 (19.86)	96 (19.51)	141 (30.92)	112 (33.73)	65 (15.11)	2.61
หนังสือพิมพ์	36 (23.84)	174 (35.36)	114 (25.00)	56 (16.86)	45 (10.46)	2.30
นิตยสาร	69 (45.69)	138 (28.04)	75 (16.44)	40 (12.04)	15 (3.48)	1.91
อื่นๆ	-	-	3 (0.65)	4 (1.20)	-	3.5
รวม	151 (100.00)	492 (100.00)	456 (100.00)	332 (100.00)	430 (100.00)	2.59

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยคะแนนการใช้เวลาเปิดรับสื่อมวลชนในแต่ละวันของกลุ่มตัวอย่าง = 2.59

(จากเกณฑ์ เปิดรับน้อยกว่าครึ่งชั่วโมง = 1 , 1/2-1 ชั่วโมง = 2 , 1-2 ชั่วโมง = 3 , 2-3 ชั่วโมง = 4 , มากกว่า 3 ชั่วโมง = 5)

3.3 เหตุผลสำคัญที่เปิดรับสื่อมวลชน

ผู้ตอบแบบสอบถามมีเหตุผลในการเปิดรับสื่อมวลชนที่แตกต่างกัน จากการรวบรวมค่าเฉลี่ยเหตุผลในการเปิดรับสื่อมวลชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยการเปิดรับสื่อมวลชนเพื่อทราบข่าวสารประจำวันสูงที่สุดเท่ากับ 6.356 รองลงมาคือ เพื่อหาความรู้ต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.32 เพื่อพักผ่อนในเวลาว่าง / แก่เหงา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.93 เพื่อความบันเทิงสนุกสนานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเองในสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 เพื่อรู้จักบุคคลอื่นๆ ในสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 และเพื่อเหตุผลอื่นๆ เป็นเพื่อนยามเหงา , แก่เหงา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเพียง 2.60

เมื่อแจกแจงตามลำดับความสำคัญในการเปิดรับสื่อมวลชนมีเหตุผลที่แตกต่างกันดังนี้ คือ

ลำดับที่ 1 เหตุผลการเปิดรับสื่อมวลชนที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 1 คือ เพื่อทราบข่าวสารประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 67.00 รองลงมาคือ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเองในสังคม คิดเป็นร้อยละ 30.09 เพื่อพักผ่อนในเวลาว่าง/แก่เหงา คิดเป็นร้อยละ 13.91 เพื่อหาความรู้ต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 10.30 และเหตุผลอื่น คิดเป็นร้อยละ 0.51 ส่วนเหตุผลเพื่อรู้จักบุคคลต่างๆ ในสังคม ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามผู้ใดจัดอันดับความสำคัญการเปิดรับไว้เป็นอันดับที่ 1

ลำดับที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามมีเหตุผลเพื่อหาความรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.24 รองลงมาคือ เพื่อพักผ่อนในเวลาว่าง/แก่เหงา คิดเป็นร้อยละ 27.84 เพื่อความบันเทิงสนุกสนาน คิดเป็นร้อยละ 12.76 เพื่อทราบข่าวสารประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 7.87 เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเองในสังคม คิดเป็นร้อยละ 4.84 และเพื่อรู้จักบุคคลอื่นๆ ในสังคม คิดเป็นร้อยละ 2.42 ตามลำดับ

ส่วนลำดับที่ 3 มีเหตุผลเพื่อความบันเทิงสนุกสนานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.27 ลำดับที่ 4 มีเหตุผลเพื่อหาความรู้ต่างๆ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.66 ลำดับที่ 5 มีเหตุผลเพื่อรู้จักบุคคลต่างๆ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.36 ลำดับที่ 6 มีเหตุผลเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเองในสังคมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.62 และลำดับที่ 7 มีเหตุผลอื่นๆ คิดเป็นร้อยละเปอร์เซ็นต์เต็ม ดังรายละเอียดในตารางที่ 8

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน และร้อยละ เหตุผลการเปิดรับสื่อมวลชนของผู้ตอบแบบสอบถาม เรียงตามลำดับ
ความสำคัญจาก 1-7

เหตุผลการเปิดรับสื่อมวลชน	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4	ลำดับที่ 5	ลำดับที่ 6	ลำดับที่ 7	ค่าเฉลี่ย
เพื่อทราบข่าวสารประจำวัน	910 (67.00)	78 (7.87)	80 (9.69)	24 (4.00)	- -	4 (1.65)	-	6.56
เพื่อพักผ่อนในเวลาว่าง/แก้ เหงา	189 (13.91)	276 (27.87)	130 (15.75)	100 (16.66)	69 (19.00)	26 (10.74)	-	4.93
เพื่อความบันเทิง สนุกสนาน	70 (5.15)	126 (12.76)	225 (27.27)	124 (20.66)	69 (19.00)	38 (10.46)	-	4.37
เพื่อหาความรู้ต่างๆ	140 (10.30)	438 (44.24)	160 (19.39)	172 (28.66)	6 (1.65)	6 (2.47)	-	5.32
เพื่อรู้จักบุคคลต่างๆในสังคม	- -	24 (2.42)	110 (13.33)	96 (16.00)	132 (36.36)	60 (24.79)	-	3.40
เพื่อเป็นแนวทางในการ ปฏิบัติตนเองในสังคม	42 (30.09)	48 (4.84)	120 (14.54)	84 (14.00)	84 (23.14)	108 (44.62)	-	3.44
อื่นๆ	7 (0.51)	- -	- -	- -	3 (0.82)	- -	3 (100)	2.60
รวม	1,358 (100)	990 (100)	825 (100)	600 (100)	363 (100)	242 (100)	3 (100)	4.76

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยคะแนนเหตุผลการเปิดรับสื่อมวลชนของกลุ่มตัวอย่าง = 4.76 (จากเกณฑ์ ลำดับที่ 1 = 7 , ลำดับที่ 2 = 6 , ลำดับที่ 3 = 5 ลำดับที่ 4 = 4 , ลำดับที่ 5 = 3 ลำดับที่ 6 = 2 , ลำดับที่ 7 = 1)

4. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์

4.1 สื่อ และความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์จากสื่อหนังสือพิมพ์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 รองลงมาคือ เปิดรับจากสื่อทีวี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 การบอกเล่าจากบุคคลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 สื่อวิทยุมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 และเปิดรับจากสื่อนิตยสารน้อยที่สุดมีค่าเฉลี่ยเพียง 2.13

เมื่อจำแนกตามความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์ พบว่า ความถี่บ่อยมาก และความถี่บ่อย เปิดรับจากสื่อหนังสือพิมพ์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.54 และ 33.33 ตามลำดับ , ความถี่ปานกลาง เปิดรับจากการบอกเล่าจากบุคคล คิดเป็นร้อยละ 27.16 , ความถี่ไม่บ่อย และไม่เปิดรับเลย เปิดรับจากสื่อนิตยสารมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.08 และ 38.59 ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละ สื่อและความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์

สื่อ	บ่อยมาก (ทุกวันทุกฉบับ)	บ่อย	ปานกลาง	ไม่บ่อย	ไม่เปิดรับ	ค่าเฉลี่ย
ทีวี	60 (21.81)	180 (25.00)	156 (21.39)	148 (24.42)	8 (7.01)	2.89
วิทยุ	65 (23.63)	72 (10.00)	144 (19.75)	138 (22.77)	33 (28.94)	2.49
หนังสือพิมพ์	95 (34.54)	240 (33.33)	141 (19.34)	70 (11.55)	11 (9.64)	3.23
นิตยสาร	5 (1.81)	68 (9.44)	90 (12.34)	152 (25.08)	44 (38.59)	2.13
การบอกเล่า ของบุคคล	50 (18.18)	160 (22.22)	198 (27.16)	98 (16.17)	18 (15.78)	2.86
รวม	275 (100.00)	720 (100.00)	729 (100.00)	606 (100.00)	114 (100.00)	2.73

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยคะแนนการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์ = 2.73 (จากเกณฑ์บ่อยมาก = 5 , บ่อย = 4 , ปานกลาง = 3 , ไม่บ่อย = 2 , ไม่เปิดรับ = 1)

4.2 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสงฆ์

ผู้วิจัยได้กำหนดข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์ที่เด่น ๆ ซึ่งสื่อมวลชนนำเสนอในรอบปี 2539 ที่ผ่านมาจำนวน 10 เรื่อง คือ

1. คลื่นมหาชนแห่ร่วมงานศพเหล่าเกจิอาจารย์ เช่น หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี เจ้าอาวาส วัดหินหมากเป้ง จังหวัดหนองคาย, หลวงพ่อเกษม เขมระโก เจ้าสำนักกุสานไตรลัทธิ จังหวัดลำปาง, หลวงปู่หล้า เขมปัตโต เจ้าอาวาสวัดบรรพตคีรี จังหวัดมุกดาหาร, หลวงปู่ชอบ ฐานสโม เจ้าอาวาสวัดป่าสัมมานุสรณ์ จังหวัดเลย ซึ่งมรณภาพในเวลาไล่เลี่ยกัน

2. หลวงพ่อคุณ ปริสุทฺโธ เจ้าอาวาสวัดบ้านไร่ จังหวัดนครราชสีมา เกจิอาจารย์ชื่อดัง ประสบอุบัติเหตุรถพลิกคว่ำ แต่หลวงพ่อบรอดภัย

3. พระยอดชิต เสือภู วัดถ้ำเขาปูน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี มาชมชินชิงทรัพย์นางสาวใจแอน มาเซเตอร์ นักศึกษาสาวชาวอังกฤษหมกถ้ำในวัด

4. พระมหาประเสริฐ เสฎฐเมโธ พระไทยในวัดนครเบอรลิน ประเทศเยอรมันถูกกล่าวหาว่ามีสัมพันธ์กับสีกา และมีปัญหาขัดแย้งภายในวัด

5. ภาพพระเสวียม โอบาซี กอดจูบซีในวัดหนองไผ่สามัคคี อำเภอสำโรง จังหวัดลพบุรี ซึ่งมีผู้ถ่ายเอาไว้ได้ และเจ้าคณะจังหวัดมีคำสั่งให้สึกไปแล้ว แต่พระสงฆ์รูปดังกล่าวกลับมาบวชใหม่อีกครั้ง

6. ร้อยตำรวจโทเชาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เสนอทำบัตรประชาชนพระเพื่อแก้ปัญหาอสังขีในพุทธศาสนา

7. สมเด็จพระพุทธเจ้าโมษาจารย์ เจ้าอาวาสวัดสามพระยา กรุงเทพฯ ฯ ประมุขฝ่ายมหานิกายและสมเด็จพระวันรัตน์เจ้าอาวาสวัดโสมนัสวิหาร ประมุขฝ่ายธรรมยุตมรณภาพในเวลาไล่เลี่ยกัน เถรสมาคมแต่งตั้งพระเถรชั้นผู้ใหญ่ขึ้นมาแทน

8. การลี้ภัยทางศาสนาของนายวินัย ละอองสุวรรณ หรืออดีตพระย่นตระเข้าไปในประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ถูกทางการสหรัฐอเมริกาดำเนินคดีฐานแจ้งความเท็จเข้าเมือง

9. นายนิกร ยศค่าง หรืออดีตพระนิกร สมิกามหาได้รับการประกันตัว หลังจากศาลมีคำพิพากษาให้จำคุก 5 ปี

10. หลวงพ่อคุณ ปรีสุทโธ อาหารหนัก เข้าวัดที่โรงพยาบาลรามธิบดี กรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้ เพื่อวัดการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยรับรู้หัวข้อข่าวต่างๆเกี่ยวกับพระสงฆ์ ข้างต้นมากกว่าการไม่เคยรับรู้หัวข้อข่าวดังกล่าว คิดเฉลี่ยเป็นร้อยละ 74.55 และ 25.44 ตามลำดับ โดยหัวข้อข่าวทั้งหมดข้างต้น ผู้ตอบแบบสอบถามเคยรับรู้หัวข้อข่าวที่ 2 ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับ หลวงพ่อคุณ ปรีสุทโธ เจ้าอาวาสวัดบ้านไร่ จังหวัดนครราชสีมา เกจิอาจารย์ชื่อดัง ประสบอุบัติเหตุรถพลิกคว่ำ แต่หลวงพ่อดกภัย มากที่สุด ส่วนการไม่เคยรับรู้ในหัวข้อข่าวที่ 4 ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับพระมหาประเสริฐ เสฎฐเมโธ พระไทยในวัดนครเบญจวัน ประเทศเยอรมันถูกกล่าวหาว่ามีสัมพันธ์กับสีกา และมีปัญหาขัดแย้งภายในวัด มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยรับรู้มากที่สุด ดังรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน และร้อยละ การรับรู้ข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับพระสงฆ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

หัวข้อข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์	เคยรับรู้		ไม่เคยรับรู้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หัวข้อข่าวที่ 1	174	8.90	23	1.17
หัวข้อข่าวที่ 2	190	9.72	7	0.35
หัวข้อข่าวที่ 3	174	8.90	24	1.22
หัวข้อข่าวที่ 4	74	3.78	121	6.19
หัวข้อข่าวที่ 5	99	5.06	98	5.01
หัวข้อข่าวที่ 6	131	0.14	66	3.37
หัวข้อข่าวที่ 7	103	5.27	90	4.60
หัวข้อข่าวที่ 8	182	9.31	16	0.81
หัวข้อข่าวที่ 9	143	7.32	44	2.25
หัวข้อข่าวที่ 10	186	9.52	8	0.40
รวม	1,456	74.55	497	25.44

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

4.3 สื่อที่รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์

ผู้ตอบแบบสอบถามรับรู้ข่าวสารประเด็น 10 ประเด็นข้างต้นจากสื่อหนังสือพิมพ์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 447.00 รองลงมาคือ โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 313.50 วิทยู คิดเป็นร้อยละ 66.50 การบอกเล่าจากบุคคลอื่น คิดเป็นร้อยละ 32.00 และนิตยสาร คิดเป็นร้อยละ 3.00 ดังรายละเอียดในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละ สื่อที่ผู้ตอบแบบสอบถามรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์

สื่อที่รับรู้	จำนวน	ร้อยละ
ทีวี	627	313.50
วิทยู	133	66.50
หนังสือพิมพ์	894	447.00
นิตยสาร	6	3.00
การบอกเล่าจากบุคคลอื่น	64	32.00

หมายเหตุ : คิดจากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน

5. การรับรู้ภาพลักษณ์พระสงฆ์

5.1 การรู้จักพระสงฆ์

5.1.1 พระสงฆ์ที่ชาวพุทธมองว่าปฏิบัติดี

จากการสอบถามถึงพระสงฆ์ที่ปฏิบัติดีที่ผู้ตอบแบบสอบถามรู้จักมากที่สุดใน 10 รายชื่อแรก ผลการสำรวจ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ระบุชื่อ หลวงพ่อคุณ ปริสุทโธ วัดบ้านไร่ จังหวัดนครราชสีมา มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 24.50 รองลงมาคือหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ วัดดอยแม่ปั๋ง จังหวัดเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 24.00 หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต จังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 21.50 หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี วัดหินหมากเป้ง จังหวัดหนองคาย คิดเป็นร้อยละ 18.00 ท่านพุทธทาส วัดสวนโมกข์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี คิดเป็นร้อยละ 12.50 ส่วนที่เหลือเป็นรายชื่อพระสงฆ์รูปอื่นๆ ดังรายละเอียดในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละ รายชื่อพระสงฆ์ที่ปฏิบัติดี 10 อันดับแรกที่ผู้ตอบแบบสอบถาม
รู้จักมากที่สุด

ชื่อพระสงฆ์ปฏิบัติดี	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
หลวงพ่อคุณ ปรีสุทโธ	49	24.50
หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ	48	24.00
หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต	43	21.50
หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี	36	18.00
ท่านพุทธทาส	25	12.50
หลวงพ่อเกษม เขมโก	21	10.50
พระพยอม กัลยาโณ	20	10.00
หลวงพ่อพุทธ ฐานิโย . สมเด็จพระ สังฆราชสกลมหาปรินายก	18	9.00
หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน	17	8.50
สมเด็จพระพุทธอาจารย์ (โต พรหมรังสี)	16	8.00

หมายเหตุ : คิดจากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน

5.1.2 การรู้จักพระสงฆ์ที่ปฏิบัติไม่ดี

ที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ระบุมา นายวินัย ละอองสุวรรณ หรืออดีตพระยันตระ สำนักสงฆ์สุญญตาราม
จังหวัดกาญจนบุรี เป็นพระสงฆ์ที่ถูกมองว่าปฏิบัติไม่ดีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.00 รองลงมาคือ
นายนิกร ยศคำจู หรืออดีตพระนิกร จังหวัดเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 33.50 อดีตพระภาวนา พุทโธ สำนักปฏิบัติ
ธรรมพุทธโธภาวนา (วัดสามพราน) จังหวัดนครปฐม คิดเป็นร้อยละ 13.50 นายยอดชิต เสือภู อดีตพระยอดชิต
วัดถ้ำเขาปูน จังหวัดกาญจนบุรี คิดเป็นร้อยละ 9.50 และอื่นๆ ส่วนพระพยอม กัลยาโณ วัดสวนแก้ว จังหวัด
นนทบุรี คิดเป็นร้อยละ 5.50 ส่วนที่เหลือเป็นรายชื่อพระสงฆ์ที่ชาวพุทธมองว่าปฏิบัติไม่ดีรูปอื่นๆ ดังราย
ละเอียดในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงจำนวน และร้อยละ พระสงฆ์ที่ปฏิบัติไม่ดี 10 อันดับแรกที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุชื่อ

รายชื่อ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
นายวินัย ละอองสุวรรณ อดีตพระยันตระ อมโรภิกขุ	78	39.00
นายนิกร ยศคำจู อดีตพระนิกร	67	33.50
นายจำลอง อดีตพระภาวนา พุทโร	27	13.50
นายยอดชิต เสือภู อดีตพระยอดชิต	19	9.50
พระพยอม กัลยาโณ	11	5.50
อดีตพระเสงี่ยม โอภาสี	6	3.00
สามเณรแอ รักษาจิต	4	2.00
สมิเจียบ	2	1.00
กิตติคุณโท , พระเขาเหลียงชาน , พระมหาประเสริฐ เสฏฐเมธ , เจ้าคุณอุดม	1	0.50

หมายเหตุ : คิดจากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน

เมื่อเปรียบเทียบรายชื่อพระสงฆ์ที่ชาวพุทธมองว่าปฏิบัติดี และพระสงฆ์ที่ชาวพุทธมองว่าปฏิบัติไม่ดี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามระบุชื่อพระสงฆ์ที่มองว่าปฏิบัติดีมากกว่าพระสงฆ์ที่มองว่าปฏิบัติไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 70.34 และ 29.66 โดยรายชื่อพระสงฆ์ที่มองว่าปฏิบัติไม่ดีจะกระจุกตัวอยู่เพียง 11 รายชื่อเท่านั้น ในขณะที่พระสงฆ์ที่ชาวพุทธมองว่าปฏิบัติดีมีรายชื่อที่กระจายตัวถึง 84 รายชื่อ

นอกจากนี้ พระสงฆ์ที่ชาวพุทธมองว่าปฏิบัติดี มีสัดส่วนรายชื่อพระเกจิอาจารย์ที่มรณภาพแล้วมากกว่าพระสงฆ์ที่ยังดำรงชีวิตอยู่ คิดเป็นร้อยละ 60.54 และ 39.46 ตามลำดับ

เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนหลายคนมองว่า อดีตพระยันตระ อมโรภิกขุ และอดีตพระกิตติคุณโท เป็นพระสงฆ์ปฏิบัติดี แม้ว่าที่สื่อมวลชนจะประโคมข่าวอดีตพระสงฆ์รูปดังกล่าวปฏิบัติผิดวินัยสงฆ์ในทางกลับกันก็มีผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่าพระพยอม กัลยาโณ เป็นพระสงฆ์ปฏิบัติไม่ดี ทั้งที่สื่อมวลชนไม่เคยนำเสนอข่าวว่าพระพยอมทำผิดพระวินัยสงฆ์ ซึ่งผู้ที่ระบุชื่อพระพยอม เป็นพระสงฆ์ปฏิบัติไม่ดี ส่วนใหญ่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่ระบุว่า อดีตพระยันตระยังคงเป็นพระสงฆ์ที่ปฏิบัติดี (ดูรายละเอียดตารางที่ 33-34 ในภาคผนวก ก-ข)

5.2 การประเมินบทบาทพระสงฆ์

ผลการวิจัยชี้ว่า ค่าเฉลี่ยการประเมินบาทพระสงฆ์ในบทบาททางบวกมีคะแนนสูงกว่าบทบาททางลบ กล่าวคือ บทบาทแหล่งศรัทธาด้านธรรมะ และความประพฤติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.52 รองลงมาคือ บทบาทจรรโลงวัฒนธรรมไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 บทบาทพัฒนาสังคมท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 บทบาทให้การศึกษาแก่ประชาชนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 บทบาทพุทธพาณิชย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 บทบาทผู้นำความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 บทบาทอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 บทบาทผู้ปฏิบัติผิดวินัยสงฆ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 บทบาทแหล่งศรัทธาด้านอกนินหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 บทบาทสืบทอดไสยศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 บทบาทผู้เผยแพร่ศาสนาและธรรมะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 และ บทบาทผู้ปฏิบัติผิดกฎหมายมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 3.31

เมื่อแจกแจงการประเมินเป็นระดับต่าง ๆ พบว่า ระดับมากที่สุด ประเมินบทบาทผู้เผยแพร่ศาสนา และธรรมะสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 24.55 , ระดับมาก ประเมินบทบาทจรรโลงวัฒนธรรมไทยสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 12.03 , ระดับปานกลาง ประเมินบทบาทพัฒนาสังคมท้องถิ่นสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 12.35 , ระดับน้อย ประเมินบทบาทผู้ปฏิบัติผิดกฎหมายสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 14.76 , ระดับน้อยมาก ประเมินบทบาทผู้ปฏิบัติผิดกฎหมายสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 19.28 และระดับไม่เลย ประเมินบทบาทแหล่งศรัทธาด้านอกนินหารสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 22.85 ดังรายละเอียดในตารางที่ 14

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละการประเมินบทบาทต่างๆ ของพระสงฆ์ ในสายตาผู้ตอบแบบสอบถาม

บทบาท	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก	ไม่มีเลย	ค่าเฉลี่ย
ผู้เผยแพร่ศาสนาและธรรมะ	330 (24.55)	280 (10.52)	264 (8.76)	48 (4.45)	10 (2.53)	- -	3.50
ให้การศึกษาแก่ประชาชน	90 (6.69)	280 (10.52)	308 (10.22)	108 (10.02)	18 (4.56)	- -	4.16
จรรโลงวัฒนธรรมไทย	90 (6.69)	320 (12.03)	372 (12.35)	51 (4.73)	20 (5.07)	1 (1.42)	4.27
พัฒนาสังคมท้องถิ่น	78 (5.80)	270 (10.15)	380 (12.61)	81 (7.52)	8 (2.03)	2 (2.85)	4.20
ผู้นำความคิดเห็น	90 (6.69)	165 (6.20)	360 (11.95)	108 (10.02)	32 (8.12)	3 (4.28)	3.92
แหล่งศรัทธาด้านธรรมะและ ความประพฤติ	240 (17.85)	280 (10.52)	280 (9.29)	63 (5.84)	14 (3.55)	- -	4.52
แหล่งศรัทธาด้านอภินิหาร	54 (4.01)	230 (8.64)	208 (6.90)	120 (11.14)	52 (13.19)	16 (22.85)	3.59
ผู้ปฏิบัติดีวินัยสงฆ์	84 (6.25)	235 (8.83)	224 (7.43)	126 (11.69)	48 (12.18)	9 (12.85)	3.78
ผู้ปฏิบัติดีคกฏหมาย	30 (2.23)	155 (5.82)	200 (6.64)	159 (14.76)	76 (19.28)	14 (20.00)	3.31
พุทธพาณิชย์	168 (12.5)	240 (9.02)	224 (7.43)	93 (8.63)	38 (9.64)	10 (14.28)	4.02
สืบทอดโดยศาสตร์	78 (5.80)	195 (7.33)	200 (6.64)	117 (10.86)	74 (18.78)	14 (20.00)	3.53
อื่นๆ	12 (0.89)	10 (0.37)	16 (0.53)	3 (0.27)	4 (1.01)	1 (1.42)	3.83
รวม	1,344 (100)	2,660 (100)	3,012 (100)	1,077 (100)	394 (100)	70 (100)	3.99

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินบทบาทพระสงฆ์ = 3.99 (จากเกณฑ์มากที่สุด = 6 , มาก = 5 ,
ปานกลาง = 4 , น้อย = 3 , น้อยมาก = 2 , ไม่มีเลย = 1)

5.3 ประเมินภาพลักษณ์ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมของพระสงฆ์

การศึกษาภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ กล่าวคือ ภาพลักษณ์ทางบวก และภาพลักษณ์ทางลบ ผลจากการสำรวจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินภาพลักษณ์พระสงฆ์ในทิศทางบวก มากกว่าการประเมินในทิศทางลบ คิดเป็นร้อยละ 79.32 และ 20.62

เมื่อเปรียบเทียบการประเมินของกลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดบ่อยกว่า (วัดจากระดับการเข้าวัดเป็นประจำทุกวัน หรือวันหยุดงาน และระดับการเข้าวัดบ่อยครั้ง) กับกลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่า (วัดจากระดับการเข้าวัด บางครั้งบางคราว ระดับการเข้าวัดนานๆครั้งหรือแทบจะไม่ได้เข้าเลย และการไม่เคยเข้าวัด) พบว่า การประเมินภาพลักษณ์พระสงฆ์ในทิศทางบวก กลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดบ่อยกว่า และกลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่ามีระดับการประเมินที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 40.26 และ 39.11 ส่วนการประเมินในทิศทางลบ กลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดบ่อยกว่ามีระดับการประเมินน้อยกว่ากลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่าอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 4.54 และ 16.07 ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละการประเมินภาพลักษณ์พระสงฆ์ในทิศทางต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ทิศทางประเมิน	กลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดบ่อยกว่า		กลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บวก	1,363	40.26	1,324	39.11	2,687	79.32
ลบ	154	4.54	544	16.07	698	20.62

หมายเหตุ : จากคะแนนรวมการประเมินภาพลักษณ์ทั้งด้านบวก ลบ = 3,385 (จากเกณฑ์ เห็นด้วยมากที่สุด = 3 , เห็นด้วยมาก = 2 , เห็นด้วย = 1)

เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างของระดับการประเมินภาพลักษณ์พระสงฆ์ของกลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดบ่อยกว่า และกลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่าอย่างชัดเจน จึงได้นำเสนอการประเมินภาพลักษณ์พระสงฆ์ด้านบุคลิกภาพ และพฤติกรรมของกลุ่มชาวพุทธทั้งสองกลุ่มดังกล่าวโดยวัดจากคำคุณลักษณะ 18 คุณลักษณะ

เมื่อเปรียบเทียบการประเมินภาพลักษณ์พระสงฆ์ทางบวกของกลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดบ่อยกว่า และกลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่า พบว่า เกือบทุกคุณลักษณะ กลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดบ่อยกว่ามีคะแนนการประเมินสูงกว่ากลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่า ยกเว้นคุณลักษณะบางตัว เช่น ทันสมัย , สันโดษ , มีธรรมะ , มีคุณธรรม และเป็นบุญ/ประโยชน์ ที่กลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดบ่อยกว่ามีคะแนนการประเมินต่ำกว่ากลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่า ดังรายละเอียดในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบการประเมินภาพลักษณ์พระสงฆ์ด้านบวกเกี่ยวกับคุณลักษณะต่างๆในสายตากกลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดบ่อยกว่า และกลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่า

กลุ่ม คุณลักษณะ	กลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดบ่อยกว่า		กลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. น่านับถือ	97	51.87	90	48.12	187	100.00
2. ยึดมั่นในพระวินัย	88	60.60	77	48.66	165	100.00
3. เสียสละ	78	52.70	70	47.29	148	100.00
4. ซ้ายัน	64	48.85	67	51.14	131	100.00
5. เคารงครัด	77	53.10	68	46.89	145	100.00
6. ทันสมัย	56	49.12	58	50.87	114	100.00
7. มีความรู้	96	50.79	93	49.20	189	100.00
8. ฉลาด	87	52.09	80	47.90	167	100.00
9. ส้ำรวม	47	47.00	53	53.00	100	100.00
10. นำไว้ใจ	68	48.92	71	51.07	139	100.00
11. นำศรัทธา	93	51.66	87	48.33	180	100.00
12. ซื่อสัตย์	82	48.52	87	51.47	169	100.00
13. มีเหตุผล	92	53.80	79	46.19	171	100.00
14. เป็นวิทยาศาสตร์	58	61.70	36	38.29	94	100.00
15. สันโดษ	46	47.91	50	52.08	96	100.00
16. มีธรรมะ	88	46.07	103	53.93	191	100.00
17. มีคุณธรรม	91	48.40	97	51.60	188	100.00
18. เป็นบุญประโยชน์	55	48.67	58	51.33	113	100.00

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ส่วนการประเมินภาพลักษณ์พระสงฆ์ทางลบทั้ง 18 คุณลักษณะ กลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดบ่อยกว่าประเมินต่ำกว่ากลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่า ดังรายละเอียดในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบการประเมินภาพลักษณ์พระสงฆ์ด้านลบเกี่ยวกับคุณลักษณะต่างๆในสายตากกลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดบ่อยกว่า และกลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่า

คุณลักษณะ	กลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดบ่อยกว่า		กลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่น่านับถือ	3	9.09	30	90.91	33	100.00
2. ไม่ยึดมั่นในพระวินัย	12	20.00	48	80.00	60	100.00
3. เห็นแก่ตัว	10	21.28	37	78.72	47	100.00
4. เกียจคร้าน	10	37.03	27	72.97	37	100.00
5. ไม่เคร่งครัด	15	23.08	50	76.92	65	100.00
6. ล้าสมัย	5	11.90	37	88.10	42	100.00
7. ไม่มีความรู้	5	22.73	17	77.27	22	100.00
8. โง่	1	10.00	9	90.00	10	100.00
9. ไม่สำรวจ	8	22.85	27	77.14	35	100.00
10. ไม่น่าไว้ใจ	5	11.11	40	88.88	45	100.00
11. ไม่น่าศรัทธา	4	12.09	27	87.09	31	100.00
12. คดโกง	2	11.11	16	88.88	18	100.00
13. งมงาย	6	17.14	29	82.85	35	100.00
14. เป็นไสยศาสตร์	18	42.85	24	57.14	42	100.00
15. วัตถุนิยม	30	35.71	54	64.28	84	100.00
16. ไม่มีธรรมะ	8	28.57	20	71.42	28	100.00
17. ไม่มีคุณธรรม	5	17.85	23	82.14	28	100.00
18. เป็นบาป/ไร้ประโยชน์	7	29.16	17	70.83	24	100.00

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทั้งด้านลบ และด้านบวกในสายตาของชาวพุทธทั้งกลุ่มที่เข้าวัดบ่อยกว่า และกลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่า พบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้คุณลักษณะพระสงฆ์ทางบวกมากกว่าคุณลักษณะทางลบในทุกคุณลักษณะ โดยคู่คุณลักษณะสันโดษ-วัตถุนิยม เป็นคู่คุณลักษณะที่กลุ่มชาวพุทธมีระดับการรับรู้ใกล้เคียงกันมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับคุณลักษณะคู่อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 53.33 และ 46.66 ในขณะที่คู่คุณลักษณะฉลาด-โง่ มีระดับการรับรู้ที่แตกต่างกันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.35 และ 5.64 ดังรายละเอียดในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบการรับรู้ภาพลักษณ์ทางบวก และภาพลักษณ์ทางลบในแต่ละคุณลักษณะของกลุ่ม
ชาวพุทธ

คุณลักษณะทางบวก	จำนวน	ร้อยละ	คุณลักษณะทางลบ	จำนวน	ร้อยละ
1. น่านับถือ	187	6.95	1. ไม่น่านับถือ	33	4.72
2. ยึดมั่นในพระวินัย	165	6.14	2. ไม่มียึดมั่นในพระวินัย	60	8.59
3. เสียสละ	148	5.50	3. เห็นแก่ตัว	47	6.73
4. ซื่อสัตย์	131	4.87	4. เกียจคร้าน	37	5.30
5. เคร่งครัด	145	5.39	5. ไม่เคร่งครัด	65	9.31
6. หันสมัย	114	4.24	6. ล้าสมัย	42	6.01
7. มีความรู้	189	7.03	7. ไม่มีความรู้	22	3.15
8. ฉลาด	167	6.21	8. โง่	10	1.43
9. ส้ำรวม	100	3.72	9. ไม่ส้ำรวม	35	5.01
10. นำใจไว้ใจ	139	5.17	10. ไม่นำใจไว้ใจ	45	6.44
11. นำศรัทธา	180	6.69	11. ไม่นำศรัทธา	31	4.44
12. ซื่อสัตย์	169	6.28	12. คดโกง	18	2.57
13. มีเหตุผล	171	6.36	13. งมงาย	35	5.01
14. เป็นวิทยาศาสตร์	94	3.49	14. เป็นไสยศาสตร์	42	6.01
15. สัมผัส	96	3.57	15. วัตถุนิยม	84	12.03
16. มีธรรมะ	191	7.10	16. ไม่มีธรรมะ	28	4.01
17. มีคุณธรรม	188	6.99	17. ไม่มีคุณธรรม	28	4.01
18. เป็นบุญประโยชน์	133	4.94	18. เป็นบาป/ไร้ประโยชน์	24	3.43
รวม	2,687	100.00	รวม	698	100.00

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสามารถสรุปประเด็นและสาระสำคัญของภาพลักษณ์ที่ชาวพุทธมองพระสงฆ์ ได้ดังต่อไปนี้

1. ในประเด็นข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาในครั้งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจในวัด และกลุ่มชาวพุทธตัวอย่างที่สำรวจนอกวัด กลุ่มละ 100 คน โดยส่วนใหญ่อายุระหว่าง 20-40 ปี และมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี

2. ในประเด็นพฤติกรรมและความสนใจทางศาสนา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดเป็นบางครั้งบางคราว และส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์การไปวัดเพื่อตั้งใจไปทำบุญ ชาวพุทธศรัทธาต่อหลักธรรมะมากที่สุด รองลงมาคือ ศรัทธาต่อพระสงฆ์บางรูป ศรัทธาต่อพระสงฆ์โดยรวม และศรัทธาต่อพุทธศาสนาโดยรวม ตามลำดับ

3. ในประเด็นการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์มากที่สุด โดยมีความถี่ในการเปิดรับสัปดาห์ละ 5-6 ครั้ง มากที่สุด โดยมีเหตุผลในการเปิดรับสื่อมวลชนเพื่อทราบข่าวสารประจำวันเป็นส่วนใหญ่

4. ในประเด็นการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์จากสื่อหนังสือพิมพ์มากที่สุด โดยความถี่การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์ระดับบ่อยมากและบ่อยมาจากสื่อหนังสือพิมพ์มากที่สุด ความถี่ปานกลางมาจากกการบอกเล่าของบุคคลมากที่สุด ความถี่ไม่บ่อยและไม่เปิดรับเลยมาจากสื่อนิตยสารมากที่สุด

5. ในประเด็นการรับรู้ภาพลักษณ์พระสงฆ์ สามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 ในประเด็นการรู้จักพระสงฆ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุชื่อพระสงฆ์ปฏิบัติดีมากกว่าพระสงฆ์ปฏิบัติไม่ดี โดยระบุจำนวนชื่อพระสงฆ์ปฏิบัติดีหลายชื่อแตกต่างจากการรู้จักชื่อพระสงฆ์ปฏิบัติไม่ดี ซึ่งมีรายชื่อกระดูกตัวเพียงไม่กี่รายชื่อเท่านั้น หลวงพ่อคุณ บริสุทธิโร เป็นพระสงฆ์ที่ชาวพุทธมองว่าปฏิบัติดีมากที่สุด ส่วนพระสงฆ์ที่ชาวพุทธมองว่าปฏิบัติไม่ดีมากที่สุด คือ นายวินัย ละอองสุวรรณ หรืออดีตพระยันตระ

5.2 ในประเด็นการแสดงบทบาทต่าง ๆ ของพระสงฆ์ พบว่า ชาวพุทธประเมินบทบาทพระสงฆ์ในบทบาทแหล่งศรัทธาด้านธรรมะ และความประพฤติกมากที่สุด และบทบาทผู้ปฏิบัติผิดกฎหมายน้อยที่สุด

5.3 ในประเด็นภาพลักษณ์ด้านบุคลิกภาพ และพฤติกรรมของพระสงฆ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินภาพลักษณ์ทางบวกมากกว่าภาพลักษณ์ทางลบ โดยคุณลักษณะด้านบวกส่วนใหญ่ กลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดบ่อยกว่ามีจำนวนคนที่ประเมินมากกว่ากลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่า ส่วนคุณลักษณะด้านลบ กลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดบ่อยกว่ามีจำนวนคนที่ประเมินน้อยกว่ากลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพลักษณ์ที่สื่อมวลชนนำเสนอเกี่ยวกับพระสงฆ์

จากการศึกษาลักษณะภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ในสายตาของสื่อมวลชนที่ปรากฏในการนำเสนอทางหน้าหนังสือพิมพ์ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 1 มกราคม 2539 ถึง ฉบับวันที่ 31 ธันวาคม 2539 เป็นหนังสือพิมพ์ จำนวน 114 ฉบับ พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอประเด็นเรื่องเกี่ยวกับพระสงฆ์ทั้งหมด 178 ชิ้น โดยผลการวิเคราะห์ที่ได้นำเสนอต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์รูปแบบข้อเขียนเกี่ยวกับพระสงฆ์

สื่อมวลชนนำเสนอข้อเขียนเกี่ยวกับพระสงฆ์ ในรูปแบบข่าวมากที่สุดจำนวน 156 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 87.62 โดยแบ่งเป็นข่าวจำนวน 105 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 58.98 ภาพข่าว 26 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 14.60 และภาพประกอบข่าว 25 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 14.04 ส่วนข้อเขียนที่เหลือสื่อมวลชนนำเสนอเป็นความเห็นในรูปแบบสลับข่าว จำนวน 22 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 12.35 เป็นที่น่าสังเกตว่า สื่อมวลชนไม่นำเสนอความเห็นเกี่ยวกับประเด็นเรื่องเกี่ยวกับพระสงฆ์ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น บทบรรณาธิการ, คอลัมน์สังคมบุคคล, คอลัมน์วิจารณ์, บทความ/รายงาน, บทสัมภาษณ์, การ์ตูน ดังรายละเอียดในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละ รูปแบบข้อเขียนเกี่ยวกับพระสงฆ์ที่สื่อมวลชนนำเสนอ

รูปแบบข้อเขียน	จำนวนชิ้น	คิดเป็นร้อยละ
1. ข่าว		
1.1 ข่าว	105	58.98
1.2 ภาพและภาพประกอบข่าว		
- ภาพข่าว	26	14.60
- ภาพประกอบข่าว	25	14.04
2. ความเห็น		
2.1 สลับข่าว	22	12.35
รวม	87.62	100

2. ผลการวิเคราะห์การให้ความสำคัญประเด็นข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์

สื่อมวลชนนำเสนอประเด็นเรื่องเกี่ยวกับพระสงฆ์ในพื้นที่หน้าหนึ่งมากที่สุดถึงจำนวน 174 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 97.75 ส่วนที่เหลือนำเสนอในหน้าอื่นๆจำนวน 4 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 2.24

ด้านรูปแบบข้อเขียนเกี่ยวกับพระสงฆ์ที่นำเสนอในพื้นที่หน้าต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์ มีลักษณะการนำเสนอในรูปแบบข่าว มากที่สุด จำนวน 105 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 58.98 โดยแบ่งเป็นข่าวธรรมดา 64 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 60.95 ข่าวพาดหัว 21 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 20.00 และข่าวพาดหัวรองจำนวน 20 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 19.04

ส่วนรูปแบบข้อเขียนที่เหลือนำเสนอเป็นภาพข่าวจำนวน 26 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 14.60 ภาพประกอบข่าวจำนวน 25 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 14.04 และสื่อบุคคลจำนวน 22 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 12.35 ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบตำแหน่งหน้ากับรูปแบบข้อเขียนต่าง ๆ ที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับพระสงฆ์

พื้นที่หน้า	ข่าวพาดหัว	ข่าวพาดหัวรอง	ข่าวธรรมดา	ภาพข่าว	ภาพประกอบข่าว	สื่อบุคคล	รวม
หน้าหนึ่ง	21 (11.79)	20 (11.23)	64 (39.95)	22 (12.35)	25 (14.04)	22 (12.35)	174 (97.75)
หน้าอื่นๆ	- -	- -	- -	4 (2.24)	- -	- -	4 (2.24)
รวม	2 (11.79)	20 (11.23)	64 (39.95)	26 (14.60)	25 (14.04)	22 (12.35)	178 (100)

3. ผลการวิเคราะห์หัวข้อข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์

ประเด็นข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ถูกนำเสนอ ในหัวข้อข่าวด้านอาชญากรรมมากที่สุด จำนวนถึง 87 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 48.87 และตามมาด้วยหัวข้อข่าวด้านสังคมจำนวน 66 ชิ้นคิดเป็นร้อยละ 37.07 หัวข้อข่าวด้านศาสนาจำนวน 24 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 13.48 และหัวข้อข่าวด้านการเมืองจำนวน 1 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 0.56 ดังรายละเอียดในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละ หัวข้อข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ที่สื่อมวลชนนำเสนอ

หัวข้อข่าว	จำนวนชิ้น	คิดเป็นร้อยละ
อาชญากรรม	87	48.87
ศาสนา	24	13.48
สังคม	66	37.07
การเมือง	1	0.56
รวม	178	100

4. ผลการวิเคราะห์ทิศทางการนำเสนอภาพลักษณ์พระสงฆ์

การวิจัยครั้งนี้กำหนดให้ทิศทางการนำเสนอภาพลักษณ์พระสงฆ์มี 3 ทิศทางคือ

1. ทิศทางบวก หมายถึง ประเด็นข่าวที่นำเสนอบทบาทที่ดีของพระสงฆ์ เช่น บทบาทผู้เผยแผ่ธรรมะ และศาสนา , บทบาทแหล่งศรัทธาด้านธรรมะ และความประพฤติ , บทบาทมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมด้านต่างๆ

2. ทิศทางเป็นกลาง หมายถึง ประเด็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับวงการศาสนา โดยข้อเขียนไม่มีการสนับสนุนชมเชย หรือตำหนิ คัดค้านการกระทำของพระสงฆ์ หรือประเด็นข่าวที่เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศาสนา โดยพระสงฆ์เป็นเพียงผู้เกี่ยวข้องในข่าว

3. ทิศทางลบ หมายถึง ประเด็นข่าวที่เกี่ยวกับพระสงฆ์กระทำความผิดทั้งด้านวินัยสงฆ์ และกฎหมายแพ่ง และอาญา รวมถึงกระทำกิจต่างๆที่ไม่ใช่กิจของสงฆ์ เช่น สืบทอดไสยศาสตร์ พุทธพาณิชย์

ผลการศึกษานั่งสีพิมพ์ไทยรัฐจำนวน 114 ฉบับ พบว่ามีการนำเสนอทิศทางการลบมากที่สุดจำนวน 73 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 41.01 รองลงมาคือ ทิศทางบวกนำเสนอจำนวน 54 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 30.33 และทิศทางการนำเสนอที่น้อยที่สุด คือ ทิศทางเป็นกลางนำเสนอจำนวน 51 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 28.65 ดูรายละเอียดจากตารางที่ 22

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละทิศทางการนำเสนอภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ที่สื่อมวลชนนำเสนอ

ทิศทางการนำเสนอภาพลักษณ์	จำนวนชิ้น	คิดเป็นร้อยละ
บวก	54	30.33
กลาง	51	28.65
ลบ	73	41.01
รวม	178	100

5. ผลการวิเคราะห์ฐานะพระสงฆ์ผู้เป็นข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดฐานะพระสงฆ์ไว้ 3 ฐานะ คือ

1. ผู้กระทำ หมายถึง ประเด็นข่าวที่นำเสนอว่าพระสงฆ์เป็นประธานผู้ที่กระทำกิจกรรมต่างๆทั้งแง่ดี และแง่ลบ เช่น พระสงฆ์ทำกิจกรรมสงฆ์ต่างๆ , พระสงฆ์มีวสีกา , พระสงฆ์ขัดแย้งกับประชาชน , พระสงฆ์แสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนประเด็นข่าวที่เกี่ยวกับการมรณภาพของพระสงฆ์
2. ผู้ถูกกระทำ หมายถึง ประเด็นข่าวที่นำเสนอว่าพระสงฆ์มีหน้าที่กรรมถูกกระทำทั้งแง่ดี และแง่ลบ เช่น พระสงฆ์ตกเป็นเหยื่อการฆาตกรรม พระสงฆ์ถูกลงโทษฐานทำความผิดต่างๆ
3. ผู้เกี่ยวข้องในข่าว หมายถึง ประเด็นที่นำเสนอว่าพระสงฆ์เป็นเพียงผู้ถูกกล่าวถึงเท่านั้น เช่น คดีสินมหาชนแห่งเคารพศพเกจิอาจารย์ที่มีมรณภาพ , กระแสข่าวลือว่าเกจิอาจารย์บางรูปมีอภินิหาร

ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอภาพลักษณ์พระสงฆ์ในฐานะผู้กระทำมากที่สุด จำนวน 81 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 45.50 รองลงมาคือ ฐานะผู้เกี่ยวข้องในข่าวมีการนำเสนอที่น้อยที่สุด จำนวน 46 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 25.84 ดูรายละเอียดในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละฐานะพระสงฆ์ผู้เป็นข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ

ฐานะผู้เป็นข่าว	จำนวนชิ้น	คิดเป็นร้อยละ
ผู้กระทำ	81	45.50
ผู้ถูกกระทำ	51	28.65
ผู้เกี่ยวข้องในข่าว	46	25.84
รวม	178	100

6. ผลการวิเคราะห์สถานภาพของพระสงฆ์ผู้เป็นชาวที่เสื่อมลงจนนำเสนอ

การวิจัยครั้งนี้กำหนดวัยของพระสงฆ์เป็น 4 วัยคือ

1. วัยหนุ่ม หมายถึง พระสงฆ์ที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี
2. กลางคน หมายถึง พระสงฆ์ที่มีอายุระหว่าง 30-50 ปี
3. ชรา หมายถึง พระสงฆ์ที่มีอายุ 50 ปี ขึ้นไป
4. มรณภาพ หมายถึง พระสงฆ์ที่มรณภาพไปแล้ว

ผลการวิจัยพบว่าวัยของพระสงฆ์ที่นำเสนอในประเด็นข่าวมากที่สุดคือ พระสงฆ์วัยชรา จำนวน 72 ขึ้น คิดเป็นร้อยละ 40.44 รองลงมาคือ พระสงฆ์ที่มรณภาพแล้วจำนวน 47 ขึ้น คิดเป็นร้อยละ 26.40 พระสงฆ์วัยกลางคนจำนวน 33 ขึ้น คิดเป็นร้อยละ 18.53 พระสงฆ์วัยหนุ่มจำนวน 20 ขึ้น คิดเป็นร้อยละ 11.23 และกล่าวถึงพระสงฆ์ โดยรวมได้รับการนำเสนอที่น้อยที่สุด จำนวน 6 ขึ้น คิดเป็นร้อยละ 3.37 (ดูรายละเอียดในตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละ สถานภาพของพระสงฆ์ผู้เป็นชาวที่เสื่อมลงจนนำเสนอ

วัย ตำแหน่ง	หนุ่ม	กลางคน	ชรา	มรณภาพ	รวม
เจ้าอาวาส	-	3	59	47	109
	-	(1.68)	(33.14)	(26.40)	(61.68)
รองเจ้าอาวาส	-	-	3	-	3
	-	-	(1.68)	-	(1.68)
ลูกวัด	20	30	10	-	60
	(11.23)	(16.85)	(5.61)	-	(33.70)
รวม	20	33	72	47	172+6
	(11.23)	(18.53)	(40.44)	(26.40)	(100.00)

7. ผลการวิเคราะห์สถานที่เกิดประเด็นข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ที่เสื่อมลงจนนำเสนอ

ผลการวิจัยพบว่า สถานที่เกิดประเด็นข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ที่นำเสนอมากที่สุด คือ พื้นที่นอกวัดจำนวน 84 ขึ้น คิดเป็นร้อยละ 47.19 โดยแบ่งเป็นในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 28 ขึ้น คิดเป็นร้อยละ 15.73 เขตภาคกลางจำนวน 10 ขึ้น คิดเป็นร้อยละ 5.16 เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 3 ขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.68 เขตภาคตะวันตกจำนวน 6 ขึ้น คิดเป็นร้อยละ 3.37 เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 8 ขึ้น คิดเป็นร้อยละ 4.49

เขตภาคเหนือจำนวน 10 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 5.61 เขตภาคใต้จำนวน 5 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 2.80 และในต่างประเทศจำนวน 14 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 7.86

รองลงมา คือ พื้นที่ในวัดจำนวน 58 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 32.58 โดยแบ่งเป็นเขตกรุงเทพมหานคร 5 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 2.80 เขตภาคกลางจำนวน 13 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 7.30 เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 5 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 2.80 เขตภาคตะวันออกจำนวน 7 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 3.93 เขตภาคตะวันตกเฉียงเหนือจำนวน 19 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 10.67 เขตภาคเหนือจำนวน 3 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 1.68 เขตภาคใต้จำนวน 2 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 1.12 และในต่างประเทศจำนวน 4 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 2.24

ส่วนที่เหลือสื่อมวลชนไม่นำเสนอสถานที่เกิดประเด็นข่าว จำนวน 36 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 20.22 (ดูรายละเอียดในตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 แสดงจำนวนและร้อยละ สถานที่เกิดประเด็นข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ที่สื่อมวลชนนำเสนอ

ภาค พื้นที่	กรุง เทพฯ	ภาค กลาง	ตะวัน ออก	ตะวัน ตก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	ใต้	ต่าง ประเทศ	รวม
ในวัด	5 (2.80)	13 (7.30)	5 (2.80)	7 (3.93)	19 (10.67)	3 (1.68)	2 (1.12)	4 (2.24)	58 (32.58)
นอกวัด	28 (15.73)	10 (5.61)	3 (1.68)	6 (3.37)	8 (4.49)	10 (5.61)	5 (2.80)	14 (7.86)	84 (47.19)
รวม	33 (18.53)	23 (21.92)	8 (4.49)	13 (7.30)	27 (15.16)	13 (7.30)	7 (3.93)	18 (10.11)	142+36 (100.00)

8. ผลการวิเคราะห์สัดส่วนบทบาทต่าง ๆ ของพระสงฆ์กับรูปแบบเนื้อหาที่สื่อมวลชนนำเสนอ

บทบาทของพระสงฆ์ที่ได้รับการนำเสนอทางหน้าหนังสือพิมพ์มากที่สุดคือ บทบาทการเป็นแหล่งศรัทธา ด้านธรรมะและความประพฤติจำนวน 39 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 21.91 รองลงมา คือ บทบาทผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบจำนวน 37 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 20.78 บทบาทผู้ปฏิบัติดีวินัยสงฆ์จำนวน 34 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 19.10 บทบาทแหล่งศรัทธาด้านอกนินหาร จำนวน 21 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 11.79 บทบาทผู้เผยแพร่ศาสนาและธรรมะจำนวน 18 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 10.11 บทบาทเหยื่อฆาตกรรมจำนวน 6 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 3.37 บทบาทขัดแย้งกับประชาชน จำนวน 5 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 2.80 บทบาทเลียนยศ จำนวน 5 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 2.80 บทบาทผู้นำความคิดเห็น จำนวน 4 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 2.24 บทบาทสืบทอดไสยศาสตร์ จำนวน 4 ชั้น คิดเป็นร้อยละ

2.24 บทบาทมิชชันนารีในครอบครัวจำนวน 4 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 2.24 และบาทจรโลงวัฒนธรรมไทย จำนวน 1 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 0.56

บทบาทต่าง ๆ ดังกล่าว ได้รับการนำเสนอในรูปแบบข่าว คิดเป็นร้อยละ 87.62 ในส่วนที่เป็นความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 12.35 โดยเมื่อพิจารณาบทบาทด้านต่าง ๆ ที่ละด้านมีรูปแบบการนำเสนอที่แตกต่างกันดังนี้ คือ

- บทบาทแหล่งศรัทธาด้านธรรมะและความประพฤตินำเสนอในรูปแบบข่าวธรรมดามากที่สุด คือคิดเป็นร้อยละ 28.20 รองลงมาคือ ภาพประกอบข่าว คิดเป็นร้อยละ 20.51 ภาพข่าวคิดเป็นร้อยละ 17.94 ข่าวพาดหัวคิดเป็นร้อยละ 12.82 ข่าวพาดหัวรองคิดร้อยละ 10.25 และสลับข่าวคิดเป็นร้อยละ 10.25 ตามลำดับ

- บทบาทผู้ปฏิบัติดีมีคุณงาม นำเสนอในรูปแบบข่าวธรรมดามากที่สุดคือ คิดเป็นร้อยละ 43.24 รองลงมาคือ ภาพข่าวคิดเป็นร้อยละ 18.91 ข่าวพาดหัวคิดเป็นร้อยละ 10.81 สลับข่าวคิดเป็นร้อยละ 10.81 ข่าวพาดหัวคิดเป็นร้อยละ 8.10 และภาพประกอบข่าว คิดเป็นร้อยละ 8.10 ตามลำดับ

- บทบาทปฏิบัติดีวินัยสงฆ์ นำเสนอในรูปแบบ ข่าวธรรมดามากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 52.94 รองลงมาคือ สลับข่าวคิดเป็นร้อยละ 11.76 ภาพข่าวคิดเป็นร้อยละ 11.76 ภาพประกอบข่าวคิดเป็นร้อยละ 8.84 ข่าวพาดหัวรองคิดเป็นร้อยละ 8.82 ข่าวพาดหัว 5.88 ตามลำดับ

- บทบาทแหล่งศรัทธาด้านอกนิกาย นำเสนอในรูปแบบข่าวธรรมดามากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 28.57 รองลงมา คือ ข่าวพาดหัว คิดเป็นร้อยละ 23.80 ภาพประกอบข่าว คิดเป็นร้อยละ 19.04 สลับข่าว คิดเป็นร้อยละ 14.28 และข่าวพาดหัวรอง คิดเป็นร้อยละ 9.52 ตามลำดับ

- บทบาทผู้เผยแพร่ศาสนาและธรรมะนำเสนอในรูปแบบสลับข่าวมากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 38.88 รองลงมา คือ ภาพประกอบข่าว คิดเป็นร้อยละ 22.22 ข่าวพาดหัวรอง คิดเป็นร้อยละ 16.66 ข่าวธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 11.11 ข่าวพาดหัว คิดเป็นร้อยละ 5.55 และภาพข่าว คิดเป็นร้อยละ 5.55 ตามลำดับ

- บทบาทเหยื่อฆาตกรรม นำเสนอในรูปแบบข่าวพาดหัวมากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ ภาพประกอบข่าว คิดเป็นร้อยละ 16.66 ภาพข่าว คิดเป็นร้อยละ 16.66 และข่าวธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 16.66

- บทบาทขัดแย้งกับประชาชน นำเสนอในรูปแบบข่าวธรรมดามากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาคือ ข่าวพาดหัว คิดเป็นร้อยละ 20 และภาพประกอบข่าว 20 ตามลำดับ

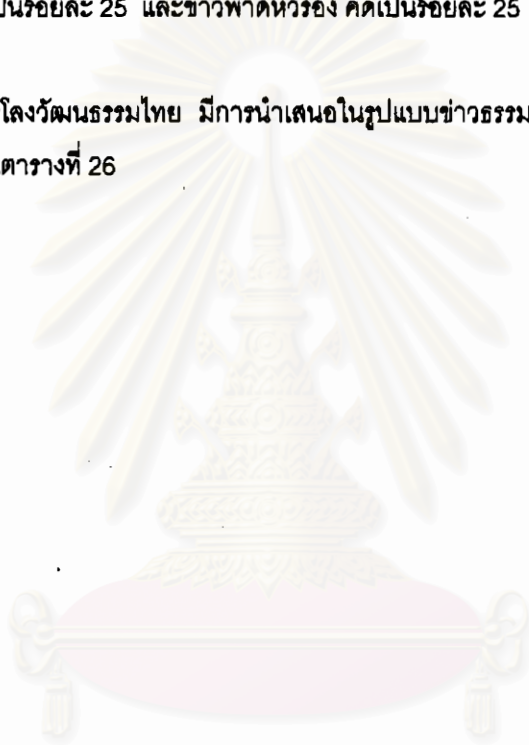
- บทบาทเลียนยศ นำเสนอในรูปแบบข่าวธรรมดามากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาคือ ข่าวพาดหัวรอง คิดเป็นร้อยละ 40

- บทบาทผู้นำความคิดเห็นนำเสนอในรูปแบบข่าวธรรมดามากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา คือ ข่าวพาดหัว คิดเป็นร้อยละ 25 และภาพข่าว คิดเป็นร้อยละ 25

- บทบาทสืบทอดไลยศาสตร์ นำเสนอในรูปแบบภาพข่าวมากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา คือ ข่าวธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 25 และข่าวพาดหัวรอง คิดเป็นร้อยละ 25

- บทบาทมิชชันนารีในคราวผ้าเหลือง นำเสนอในรูปแบบภาพข่าว มากที่สุดคือ คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ สก๊อปข่าว คิดเป็นร้อยละ 25 และข่าวพาดหัวรอง คิดเป็นร้อยละ 25

- บทบาทจรรโลงวัฒนธรรมไทย มีการนำเสนอในรูปแบบข่าวธรรมดาเพียงอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 100 ดังรายละเอียดในตารางที่ 26

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบส่วนบทบาทต่าง ๆ ของพระสงฆ์กับรูปแบบเนื้อหาที่สื่อมวลชนนำเสนอ

บทบาท	ข่าวพาดหัว	ข่าวพาดหัวรอง	ข่าวธรรมดา	ภาพข่าว	ภาพประกอบข่าว	สรุปข่าว	รวม
1.ผู้เผยแพร่ศาสนาและธรรมะ	1 (0.56)	3 (1.68)	2 (1.12)	1 (0.56)	4 (2.24)	7 (3.93)	18 (10.11)
2.แหล่งศรัทธาด้านธรรมะและความประพฤติ	5 (2.80)	4 (2.24)	11 (6.17)	5 (2.80)	8 (4.49)	4 (2.24)	39 (21.91)
3.แหล่งศรัทธาด้านอกนินหาร	5 (2.80)	2 (1.12)	6 (3.37)	- -	4 (2.24)	3 (1.68)	21 (11.79)
4.ผู้ปฏิบัติดีมีวินัยสงฆ์	2 (1.12)	3 (1.68)	18 (10.11)	4 (2.24)	3 (1.68)	4 (2.24)	34 (19.10)
5.ผู้ปฏิบัติดีตามกฎหมาย	3 (1.68)	4 (2.24)	6 (3.37)	6 (3.37)	3 (1.68)	4 (2.24)	37 (20.78)
6.ผู้นำความคิดเห็น	1 (0.56)	-	2 (1.12)	1 (0.56)	-	-	4 (2.24)
7.ขัดแย้งกับประชาชน	1 (0.56)	-	3 (1.68)	-	1 (0.56)	-	5 (2.80)
8. สืบทอดโดยศาสตร์	-	1 (0.56)	1 (0.56)	2 (1.12)	-	-	4 (2.24)
9. อื่นๆ	-	2 (1.12)	3 (1.68)	-	-	-	5 (2.80)
- จรรโลงวัฒนธรรมไทย	-	-	1 (0.56)	-	-	-	1 (0.56)
- มิอาจชี้พินนคราพผ้าเหลือง	-	1 (0.56)	-	2 (1.12)	1 (0.56)	-	4 (2.24)
- เขี้ยวฆาตกรรม	3 (1.68)	-	1 (0.56)	1 (0.56)	1 (0.56)	-	6 (3.37)
รวม	21 (11.79)	20 (11.23)	64 (35.95)	26 (14.59)	25 (14.04)	22 (12.35)	178 (100.00)

9. ผลการวิเคราะห์ภาษาหรือสรรพนามที่ใช้เรียกพระสงฆ์ที่พบในการนำเสนอของสื่อมวลชน

การพิจารณาภาพลักษณ์ของพระสงฆ์จำเป็นต้องพิจารณาถึงภาษาหรือสรรพนามที่ใช้เรียกพระสงฆ์ที่พบในการนำเสนอของสื่อมวลชนมีทั้งคำ หรือข้อความที่แสดงทั้งภาพลักษณ์ทางลบ และภาพลักษณ์ทางบวก

9.1 คำหรือข้อความที่แสดงภาพลักษณ์พระสงฆ์ทางลบ ส่วนใหญ่มักเป็นคำที่แสดงถึงการที่พระสงฆ์ปฏิบัติผิดพระวินัย หรือปฏิบัติผิดกฎหมาย เช่น

มิชฌาชีพในคราวผ้าเหลือง

- ผู้อาศัยผ้าเหลืองในคราวนักบุญ
- พวกโล้นหมมหึ่งผู้สร้างรอยต่างให้แก่ศาสนา
- นักบวชจอมปลอมคอยหลอกลวงประชาชน
- โล้นหากินในคราวผ้าเหลือง
- พระอลัชชี, อลัชชีชั่ว
- แก๊งโล้น
- 5 แก๊งเล็ดลงทุนโกนหัวแต่งชุดพระกับชีออกเรียไร
- พระเถื่อน
- ดีเจเสียงหวานในคราวผ้าเหลือง ผู้ตัดกิเลสไม่ขาด
- อลัชชีที่แฝงกายใช้ผ้าเหลืองคลุมร่างเท่านั้น
- ผู้ไม่ยอมทิ้งการหากินในคราวนักบวช
- บุคคลที่อาศัยผ้าเหลืองบวชเป็น พระภิกษุ

เพศ

- สมวิณัย หรืออดีตพระ ยันตระผู้่ออ่าว
- อดีตพระยันตระจอม ลวงโลกผู้่ออ่าว
- สมเ็จียบ จอมจูบ
- สมเ็จียมอลัชชีจอมจูบ
- อดีตหลวงพ่อกาวนาพุทธโร ผู้หลงในตัณหาและกาเม
- พระสีกา
- พระนอกรีต
- พระครูผู้่ออ่าวมัวสีกา
- พระหีนกาม
- พระให้แม่ชินวด

- พระหิวสาวชิง
- พระมุงดูหลักฐานภาพอุบาทว์
- พระถั่วดำ
- อดีตพระเกย์ก่อพฤติกรรมอึดถั่วดำทั้งผ้า เหลือง
- สมิชื่อดังในคดีกามฉาว
- มหาฉาว, พระฉาว
- โฉนดปากแข็ง
- อดีตพระกามฉาว

มาตรการ

- ไล่ไล่นโหด
- ไล่ไล่นโหดคนร้ายที่เอา ผ้าเหลืองมาบังหน้า
- พระอดีตเดนคุก
- ไล่ไล่นมาตรการขอดชั่ว สุด ๆ
- ชาตานที่เอาผ้าเหลือง ปิดบังเรือนร่างเกาะกินศาสนา
- จอมโหดในคราบพระ
- ไล่นแปลงกายผู้ก่อกรรมชั่วฉาวทั้งผ้าเหลือง
- ชาตานในร่างนักบุญ
- มาตรการในคราบผ้าเหลือง
- สมิใจเทียม
- แก๊งไล่นรุมสังหารโหด
- อดีตพระขอดชั่วแห่งวัดถ้ำเขาปูนผู้ก่อคดีสะเทือนขวัญแก่นักท่องเที่ยว
- อดีตพระโหด
- จอมโหดในคราบพระ
- สมิตัวร้าย
- ยอดโหด
- พระแสบ
- มั่น

มาตรการตัดสินโทษ

- ลีอกออกจากผ้าเหลือง
- ฟ้องหมิ่นประมาทพระอาว
- เปลี่ยนจิวรยัดห้องซึ่งชดใช้กรรมชั่ว
- เข้ากรง
- สั่งสึกแบบสายฟ้าแลบ

อื่นๆ

- พบพระอยู่ในวงไฟ
- พระชีเมธา
- พระมัวยาม้า
- เจ้าอาวาสชองใจ
- มารศาสนา
- พระจิ้งจอกมเพี้ยน

9.2 คำหรือข้อความที่แสดงภาพลักษณ์พระสงฆ์ในทิศทางบวก

ผู้ดำรงรักษาพระพุทธศาสนา

- นักปฏิบัติ เปรียบเสมือนแสงประทีปเหนือผืนแม่น้ำโขง
- พระสุปฏิปันโน
- กองทัพธรรมศิษย์สายอาจารย์มั่น
- พี่ใหญ่ของตระกูลวงศ์
- อริยสงฆ์ลุ่มน้ำโขง
- อริยสงฆ์ผู้ยิ่งใหญ่ แห่งสุสานไตรรัตน์
- นักบุญผู้ยิ่งใหญ่แห่งล้านนา
- ทายาทธรรม
- บุรพจารย์ของภาคอีสาน
- ผู้มีบุญ
- ผู้นำกองทัพธรรม
- เสาหลักคณะสงฆ์
- เสาเอกมหาเถรสมาคม

- เนื้อนาบุญ ของพระศาสนา
- ธรรมทายาท
- อัจฉริยะของวงการศาสนาไทย
- พระนักปฏิบัติผู้แผ่ทางธรรม สู่มั่นดินตั้งแต่เหนือจดใต้
- พระนักปฏิบัติชื่อดัง
- พระครู ผู้คงคาถาอาคม

แหล่งศรัทธาของประชาชน

- เกจิมหาชน
- หลวงพ่อเกจิอาจารย์นามระอ้อน
- พระเกจิอยุธยา
- สุดยอดเกจิดังแห่งยุค
- หลวงพ่อ
- หลวงปู่

เปรียบเทียบภาพลักษณ์พระสงฆ์ที่กลุ่มชาวพุทธมองกับภาพลักษณ์พระสงฆ์ที่สื่อมวลชนนำเสนอ

ผลการวิจัยจากวิธีการสำรวจภาพลักษณ์ของกลุ่มชาวพุทธกับการวิเคราะห์เนื้อหาที่สื่อมวลชนนำเสนอ ภาพลักษณ์เกี่ยวกับพระสงฆ์ มีประเด็นที่สอดคล้อง และแตกต่างกันดังนี้

1. ภาพลักษณ์พระสงฆ์ที่ชาวพุทธรับรู้ไม่สอดคล้องกับที่สื่อมวลชนนำเสนอ กล่าวคือ กลุ่มชาวพุทธรับรู้ ภาพลักษณ์พระสงฆ์ในทิศทางบวกมากกว่าทิศทางลบ คิดเป็นร้อยละ 78.22 และ 21.77 ตามลำดับ ในขณะที่สื่อมวลชนนำเสนอภาพลักษณ์พระสงฆ์ในทิศทางลบมากกว่าทิศทางบวก คิดเป็นร้อยละ 57.48 และ 42.51 ดังรายละเอียดในตารางที่ 27

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ในสายตาของสื่อมวลชน และกลุ่มชาวพุทธ

ภาพลักษณ์	บวก		ลบ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มชาวพุทธ	97	78.22	27	21.77	124	100.00
สื่อมวลชน	54	42.51	73	57.48	127	100.00

2. การประเมินบทบาทของพระสงฆ์ในสายตาของกลุ่มชาวพุทธ กับการนำเสนอผ่านทางสื่อมวลชน มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ชาวพุทธที่ประเมินบทบาทพระสงฆ์ต่างๆของพระสงฆ์ในทิศทางบวกมีจำนวนมากกว่าชาวพุทธที่ประเมินบทบาทต่างๆของพระสงฆ์ในทิศทางลบดังรายละเอียดในตารางที่ 28

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบการประเมินบทบาทต่างๆของพระสงฆ์ในทิศทางบวก และทิศทางลบของ
กลุ่มชาวพุทธ

บทบาท	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
ทิศทางบวก		
ผู้เผยแพร่ศาสนา และธรรมะ	198	99.00
ให้การศึกษากับประชาชน	193	96.50
จรรโลงวัฒนธรรม	200	100.00
พัฒนาสังคมท้องถิ่น	195	97.50
ผู้นำความคิดเห็น	193	96.50
แหล่งศรัทธาด้านธรรมะ และความประพฤติ	194	97.00
รวม	1,173	586.5
ทิศทางลบ		
แหล่งศรัทธาด้านอกนินหาร	189	94.50
ผู้ปฏิบัติผิดวินัยสงฆ์	216	96.00
ผู้ปฏิบัติผิดกฎหมาย	191	95.50
พุทธพาณิชย์	192	96.00
ลึบทอดไสยศาสตร์	146	73.00
รวม	946	455.00

หมายเหตุ : คิดจากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน

ในขณะที่สื่อมวลชนนำเสนอบทบาททางลบเป็นหลัก เช่น นำเสนอบทบาทผู้ปฏิบัติผิดกฎหมาย บทบาทผู้ปฏิบัติผิดวินัยสงฆ์ บทบาทแหล่งศรัทธาด้านอกนินหาร บทบาทเหยื่อฆาตกรรม บทบาทความขัดแย้งกับประชาชน บทบาทลึบทอดไสยศาสตร์ บทบาทมิชชันนารีในคราบผ้าเหลือง คิดโดยรวมมีจำนวนมากกว่าการนำเสนอบทบาททางบวกโดยรวม เช่น บทบาทการเป็นแหล่งศรัทธาด้านธรรมะและความประพฤติ บทบาทผู้เผยแพร่ศาสนาและธรรมะ บทบาทจรรโลงวัฒนธรรมไทย บทบาทผู้นำความคิดเห็น ดังรายละเอียดในตารางที่ 29

ตารางที่ 29 เปรียบเทียบการนำเสนอบทบาทต่างๆของพระสงฆ์ในทิศทางบวก และทิศทางลบของสื่อมวลชน

บทบาท	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
ทิศทางบวก		
ผู้เผยแพร่ศาสนา และธรรมะ	18	10.11
จรรโลงวัฒนธรรมไทย	1	0.56
ผู้นำความคิดเห็น	4	2.24
แหล่งศรัทธาด้านธรรมะ และความประพฤติ	39	21.91
เตือนยศ	5	2.80
รวม	67	37.64
ทิศทางลบ		
แหล่งศรัทธาด้านอกินินาร	21	11.79
ผู้ปฏิบัติผิดวินัยสงฆ์	34	19.10
ผู้ปฏิบัติผิดกฎหมาย	37	20.78
ขัดแย้งกับประชาชน	5	2.80
สืบทอดไสยศาสตร์	4	2.24
มีอาชีพในคราบผ้าเหลือง	6	3.37
รวม	107	60.11

หมายเหตุ : จากการนำเสนอประเด็นข่าว 178 ชิ้น

การทดสอบสมมติฐานข้อ 1 เนื้อหาข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ที่ปรากฏทางสื่อมวลชนมีแนวโน้มไปทางลบมากกว่าทางบวก

ตารางที่ 30 แสดงจำนวนข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพระสงฆ์ทั้งด้านบวกและลบที่ปรากฏทางสื่อมวลชน

เนื้อหาของพระสงฆ์ที่ปรากฏทางสื่อมวลชน	จำนวน (ชิ้น)	ร้อยละ
บวก	54	42.52
ลบ	73	57.48
รวม	127	100.00

สมมุติฐานที่กำหนด คือ H_0 : เนื้อหาข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ที่ปรากฏทางสื่อมวลชนมีแนวโน้มไปทางลบน้อยกว่าหรือเท่ากับแนวโน้มทางบวก

H_1 : เนื้อหาข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ที่ปรากฏทางสื่อมวลชนมีแนวโน้มไปทางลบมากกว่าแนวโน้มทางบวก

ใช้ค่าไคสแควร์เป็นตัวทดสอบความแตกต่าง พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าค่า χ^2 ตารางแสดงว่าปฏิเสธสมมุติฐาน H_0 คือ ยอมรับสมมุติฐาน H_1

จึงสรุปได้ว่าที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เนื้อหาข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ที่ปรากฏทางสื่อมวลชนมีแนวโน้มไปทางลบมากกว่าแนวโน้มทางบวก ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

การทดสอบสมมุติฐานข้อ 2 กลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดบ่อยมีแนวโน้มการรับรู้ภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ทางบวกมากกว่ากลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่า

ใช้ตัวทดสอบความแตกต่างระหว่างจำนวนหรือความถี่ที่ได้จากการสังเกตกับความถี่ที่คาดหวัง ด้วยค่าไคสแควร์ (χ^2) กับตารางการณ้จร (Contingency table)

ตารางที่ 31 แสดงภาพลักษณ์ของพระสงฆ์จำแนกตามกลุ่มชาวพุทธที่มีความถี่ในการเข้าวัดต่างกัน

กลุ่ม	ภาพลักษณ์ของพระสงฆ์				รวม	
	บวก	ร้อยละ	ลบ	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มชาวพุทธเข้าวัดบ่อยกว่า	45	88.24	6	11.76	51	41.13
กลุ่มชาวพุทธเข้าวัดน้อยกว่า	52	71.23	21	28.77	73	58.87
รวม	97	78.23	27	21.77	124	100.00

สมมุติฐานที่กำหนด คือ H_0 : กลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดบ่อยมีแนวโน้มการรับรู้ภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ทางบวกน้อยกว่าหรือเท่ากับกลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่า

H_1 : กลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดบ่อยมีแนวโน้มการรับรู้ภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ทางบวกมากกว่ากลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่า

ค่าไคสแควร์จากการคำนวณมากกว่าค่าจากตาราง จึงสรุปว่าปฏิเสธสมมุติฐาน H_0 คือ ยอมรับสมมุติฐาน H_1 ดังนั้น ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 กลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดบ่อยมีแนวโน้มการรับรู้ภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ทางบวกมากกว่ากลุ่มชาวพุทธที่เข้าวัดน้อยกว่า ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

การทดสอบสมมติฐานข้อ 3 ภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ผ่านทางสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ที่ผ่านการรับรู้ของชาวพุทธ

ตารางที่ 32 แสดงการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ผ่านสื่อมวลชนและสื่อบุคคล

ช่องทางการรับรู้ภาพลักษณ์ ของพระสงฆ์	บวก		ลบ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผ่านสื่อมวลชน	54	42.52	73	57.48	127	50.60
ผ่านสื่อบุคคลชาวพุทธ	97	78.23	27	21.77	124	49.40
รวม	151	100.00	100	100.00	251	100.00

สมมติฐานที่กำหนด คือ H_0 : ภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ผ่านทางสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ที่ผ่านการรับรู้ของชาวพุทธ

H_1 : ภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ผ่านทางสื่อมวลชนไม่มีความสัมพันธ์กับภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ที่ผ่านการรับรู้ของชาวพุทธ

ใช้วิธีทดสอบเช่นเดียวกับสมมติฐานข้อ 2 ค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมากกว่าค่าจากตาราง จึงสรุปว่าปฏิเสธสมมติฐาน H_0 แต่ไปยอมรับสมมติฐาน H_1 ดังนั้น ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ผ่านทางสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์ในทางกลับกันกับภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ที่ผ่านการรับรู้ของชาวพุทธ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย